

Důvodová zpráva

- 1. Střednědobý výhled rozpočtu** je nástrojem územního samosprávného celku sloužící pro střednědobé finanční plánování rozvoje jeho hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet.

Obsahem střednědobého výhledu rozpočtu jsou dle ustanovení § 3 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů (dále Zákon), zejména souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích, o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů. U dlouhodobých závazků se uvedou jejich dopady do hospodaření po celou dobu trvání závazku.

Poslední střednědobý výhled rozpočtu Olomouckého kraje na období 2022 – 2023 byl schválen Zastupitelstvem Olomouckého kraje dne 22. února 2021 usnesením UZ/3/16/2021 .

Cílem střednědobého výhledu rozpočtu je účinně řídit ve střednědobém horizontu rozpočet Olomouckého kraje, zejména pro zabezpečení zdrojů jak pro financování projektů a programů z evropských fondů (plánovací období 2021 – 2027), tak pro zabezpečení finančních zdrojů pro další investiční záměry Olomouckého kraje včetně zabezpečení financování organizací zřízených Olomouckým krajem a činnosti odborů Krajského úřadu Olomouckého kraje.

Jde tedy o to vydefinovat potřebu zdrojů na realizaci priorit a přijímat opatření na příjmové a zejména na výdajové straně rozpočtu Olomouckého kraje pro zabezpečení rovnováhy mezi potřebami a reálnými zdroji na jejich pokrytí. S ohledem na splácení úvěrových závazků Olomouckého kraje a případná rizika ekonomického vývoje České republiky s případnými dopady do daňových příjmů kraje, jsou nutná omezující opatření zejména na výdajové (provozní) stránce rozpočtu.

Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, je podíl kraje na sdílených daních jedním z rozhodujících zdrojů pro financování rozpočtovaných potřeb kraje – pro úplnost uvádíme, že podíl daňových příjmů na schváleném rozpočtu (vlastních příjmů) Olomouckého kraje (bez dotací ze státního rozpočtu) je cca 90 %. Z tohoto důvodu pak jakékoliv úpravy zákonů, týkající se sdílených daní (sazby u daně ze závislé činnosti, u daně z příjmu právnických osob, u daně z přidané hodnoty apod.) mají zásadní vliv na inkaso těchto daní státem a potažmo i na daňové příjmy krajů.

Nový střednědobý výhled rozpočtu Olomouckého kraje na období 2023 – 2024 je vypracován v souladu se zákonem tak, aby měl Olomoucký kraj vždy aktuální střednědobý výhled rozpočtu, minimálně na 2 roky následujících po roce, na který se sestavuje rozpočet. Návrh střednědobého výhledu rozpočtu je uveden v Příloze č. 1 usnesení.

- 2. Základní vlivy působící na sestavení střednědobého výhledu rozpočtu na roky 2023 - 2024.**

- 2.1. Návrh střednědobého výhledu rozpočtu Olomouckého kraje na roky 2023 – 2024 je zpracován na základě ustanovení § 3 zákona.**

- 2.2. Střednědobý výhled rozpočtu vychází z predikce vývoje ekonomiky, z platné daňové legislativy a ze zákona o rozpočtovém určení daní se všemi předpokládanými vlivy reformy veřejných financí na výtěžnost daní a ze současné úrovně dotační politiky státu.
- 2.3. Olomoucký kraj bude usilovat o získávání finančních prostředků z evropských fondů (plánovací období 2021 - 2027) a proto je prioritou Olomouckého kraje v rámci ročních rozpočtů zajistit povinné krajské podíly na financování projektů a předfinancovat podíly projektů, které budou refundovány z evropských fondů buď po ukončení jednotlivých etap realizace akce, nebo až následně po ukončení akce.
- 2.4. Ve střednědobém výhledu rozpočtu jsou také zahrnuty splátky jistin a úroků z přijatých úvěrů u Evropské investiční banky - úvěr ve výši 900 mil. Kč na projekt Modernizace silniční sítě a úvěrový rámec ve výši 3.000 mil. Kč, který čerpal Olomoucký kraj v letech 2009 - 2013, splátky jistiny a úroků z vyčerpaného úvěru KB, a.s. ve výši 700 mil. Kč a splátky úvěru uzavřeného u Komerční banky, a.s. ve výši 100 mil. Kč a revolvingového úvěru uzavřeného u Komerční banky, a.s. ve výši 1 000 mil. Kč.

3. Příjmy

Příjmy Olomouckého kraje jsou tvořeny vlastními příjmy, to jsou příjmy daňové, nedaňové a kapitálové a dotacemi ze státního rozpočtu.

3.1. Daňové příjmy

Popsáno v bodě 2.2.

3.2. Nedaňové příjmy

Nejvýznamnějším nedaňovým příjmem jsou odvody z fondů investic příspěvkových organizací zřízených Olomouckým krajem.

Příjmy z úroků z finančních prostředků na bankovních účtech jsou negativně ovlivněny jednak nerovnoměrným naplňováním daňových příjmů, které bude mít za následek nižší objem průměrných disponibilních prostředků na účtech Olomouckého kraje a zejména skutečností, že dotační tituly ze státního rozpočtu jsou převáděny na účet ČNB, který je úročen nulově, pouze daňové příjmy jsou nadále převáděny na účet Olomouckého kraje. Na úročení volných finančních prostředků je využíván běžný účet Olomouckého kraje s nejlepším úročením.

3.3. Kapitálové příjmy

Vzhledem ke skutečnosti, že Olomoucký kraj racionalizuje provoz svých příspěvkových organizací, je nutné se zaměřit na aktivní odprodeje majetku, efekt z prodeje nepotřebných budov se případně projeví až v následujících letech.

3.4. Dotace

U příspěvku na výkon státní správy se nepočítá s valorizací, ačkoliv je příspěvek pravidelně a každoročně valorizován.

4. Výdaje

Zatíženost rozpočtu Olomouckého kraje období 2023 – 2024 bude značná – oproti standardním výdajům bude nutno zabezpečovat splácení jistin a úroků z přijatých úvěrů, výdaje na projekty financované z evropských fondů. Na základě výše uvedeného a také s přihlédnutím k očekávanému vývoji vlastních daňových příjmů Olomouckého kraje je nutné korigovat i objemy výdajů Olomouckého kraje v tomto období - z důvodu, že bude nutné udržet určitou míru investování i v oblastech kde není možné realizovat projekty (zejména investiční) z evropských fondů – např. ve zdravotnictví, školství, sociální sféře apod. K tomuto Olomoucký kraj při tvorbě rozpočtu na daný rok přihlíží.

4.1. Dluhová služba

Jedná se o splácení úvěrů z Evropské investiční banky (komunikace ve výši 900 mil. Kč a projekty spolufinancované z evropských fondů ve výši 3 000 mil. Kč), z úvěrového rámce Komerční banky, a. s. ve výši 700 mil. Kč, a z úvěru u Komerční banky, a.s. ve výši 100 mil. Kč a revolvingového úvěru u Komerční banky, a.s. ve výši 1 000 mil. Kč (Příloha č. 03 DZ). Případně dalších přijatých úvěrů dle rozhodnutí ZOK.

Zastupitelstvo Olomouckého kraje a Krajský úřad Olomouckého kraje

V roce 2023 až 2024 se očekává meziroční stagnace provozních výdajů (mimo mandatorní výdaje). Jedná se o provozní výdaje určené k zabezpečení činnosti – nákup služeb, energie, materiálu, programového vybavení, na vzdělávání, na školení, na aktivity spojené s prezentací Olomouckého kraje v zahraničí, na projekty v oblasti zahraničních vztahů, na opravy majetku ve vlastnictví kraje atd. V rámci běžných výdajů se rovněž počítá se stagnací proti roku 2022.

4.2. Příspěvkové organizace

U výdajů, které slouží k financování běžného provozu příspěvkových organizací, jejichž zřizovatelem je Olomoucký kraj se v letech 2023 - 2024 nepředpokládá růst proti roku 2022, pouze mírný nárůst v příspěvku na mzdové náklady.

4.3. Dopravní obslužnost kraje

Výdaje na dopravní obslužnost jsou pro roky 2023 – 2024 navrženy ve výši návrhu rozpočtu na rok 2022. Po úpravě smlouvy může dojít případně ke snížení těchto výdajů.

4.4. Investiční výdaje určené na reprodukci majetku Olomouckého kraje

U této položky je třeba vzít v úvahu, že Olomoucký kraj vlastní majetek ve výši více než 41 548 mil. Kč a má povinnost se o tento majetek starat včetně příspěvkových organizací, kterým byl tento majetek svěřen do správy.

Při realizaci investičních záměrů budou upřednostňovány akce spolufinancované z evropských fondů, dále akce rozestavěné, případně akce, u nichž je nezbytné odstranit závadný stav vzniklý po haváriích.

5. Financování

V dalších letech se plánuje splácení čerpaných úvěrů dle splátkových kalendářů (Příloha č. 02 DZ). Přehled úvěrů a půjček Olomouckého kraje splácených v roce 2021 s odhadem zůstatku ke splácení k 31. 12. 2021 je uveden v Příloze č. 01 DZ. V případě pozitivního vývoje ekonomiky se předpokládá zapojení volných finančních prostředků na splácení mimořádné splátky stávajících úvěrů.

6. Závěr

Střednědobý výhled rozpočtu slouží k lepšímu strategickému a dlouhodobému plánování a ke stanovení priorit rozvoje kraje, včetně řízení závazků, to je schopnost tyto závazky splácet. Slouží také při rozhodování o rozsahu investičních akcí v letech 2023 až 2024 a podporuje zachování finančního zdraví a dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtového hospodaření Olomouckého kraje.

Dle zákona č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti územní samosprávné celky hospodařit tak, aby výše jeho dluhu nepřekročila k rozvahovému dni (k 31.12.) **60 % průměru jeho příjmů**. Překročí-li dluh územního samosprávného celku k rozvahovému dni 60 % průměru jeho příjmů za poslední 4 rozpočtové roky, územní samosprávný celek je povinen jej v následujícím kalendářním roce snížit nejméně o 5 % z rozdílu mezi výší svého dluhu a 60 % průměru svých příjmů za poslední 4 rozpočtové roky.

Odbor ekonomický provedl propočet, který vychází z předpokládaného čerpání úvěrů a propočty jsou uvedeny v následující tabulce:

	%
k 31. 12. 2020	20,39
k 31. 12. 2021 – odhad	15,35
2022 - odhad	15,07
2023 - odhad	13,80
2024 - odhad	11,27

Přes dlouhodobé splácení úvěrů a revolvingového úvěru je evidentní, že výše dluhu nepřekročí hranici 60 %. I přes přijaté úvěry v posledních letech se výše dluhu snižuje a tento trend bude dle odhadu zachován.

Přes dlouhodobé splácení úvěrů a revolvingového úvěru se předpokládá, že daný ukazatel dluhové služby pro roky 2023 – 2024 (usnesení vlády České republiky o regulaci zadluženosti obcí a krajů) bude v rozmezí od 6 % do 15 %. V současné době činí odhad dluhové služby dle Ministerstva financí 13,35 % (ke konci roku 2021). Očekávaná dluhová služba je tedy nižší než 30%, což je riziková hranice stanovená usnesením vlády (Příloha č. 03 DZ). Je to ale relativní hranice, protože břemeno (dlouhodobé) splácení úvěrů trochu blokuje výdaje na úkor investic a rozvojových programů.

Přílohy:

- Usnesení_příloha č. 01
Střednědobý výhled rozpočtu Olomouckého kraje na období 2023 – 2024 (strana 6)
- Zpráva k DZ_příloha č. 01
Přehled úvěrů a půjček Olomouckého kraje splácených v roce 2021 s odhadem zůstatku ke splácení k 31. 12. 2021 (strana 7-8)
- Zpráva k DZ_příloha č. 02
Splácení úvěrů Olomouckého kraje (strana 9)
- Zpráva k DZ_příloha č. 03
Výpočet ukazatele dluhové služby dle MF ČR (strana 10)